

Wojciech J. Cynarski, Artur Litwiniuk

Raport ze stanu badań międzynarodowych

Idō - Ruch dla Kultury : rocznik naukowy : [filozofia, nauka, tradycje wschodu, kultura, zdrowie, edukacja] 4, 356-365

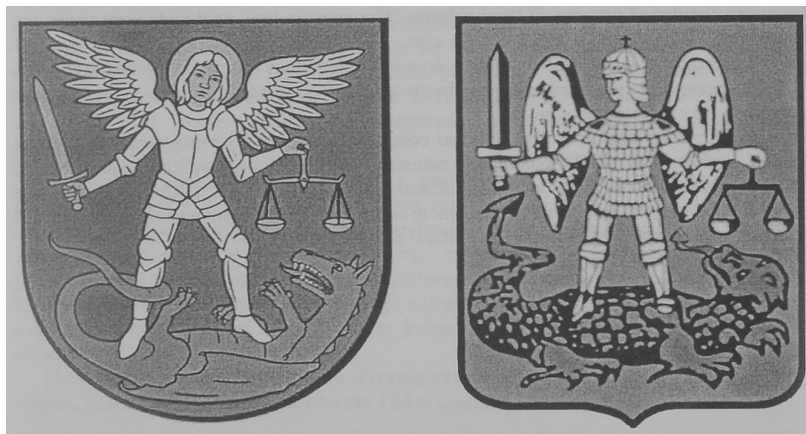
2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

FORUM BADAŃ TEORII DALEKOWSCHODNICH SZTUK WALKI / RESEARCH FORUM OF FAR-EASTERN MARTIAL ARTS

Kolejny tekst jest opracowaniem specjalizujących się w problematyce sztuk i sportów walki autorów: dr. Wojciecha J. Cynarskiego i dr. Artura Litwiniuka. Obydwaj są także od wielu lat praktykami różnych dsw. Czyżby wspólny patron (i archetyp szlachetnego wojownika) miast Biała Podlaska i Strzyżów (por.: herby poniżej) wpływały na zainteresowania pochodzących stąd badaczy?

WOJCIECH J. CYNARSKI¹, ARTUR LITWINIUK²
¹IWFIZ UR, ²ZWWF Biała Podlaska

Raport ze stanu badań międzynarodowych

Humanistyczna Teoria Sztuk Walki (Humanistic Theory of Martial Arts – HTMA) dotyczy przede wszystkim człowieka i jego działań, treningu, moralności, wartości i dążeń, historii i wiedzy kulturowej, psychofizycznych i techniczno-taktycznych umiejętności walki oraz ćwiczeń umysłu. Jako taka mieści się w nowoczesnej, szeroko (holistycznie, systemowo) rozumianej antropologii. Antropologię tę możemy nazwać ‘nowoczesną’ (patrz: *Książki, artykuły – krytyczny przegląd*), ‘adekwatną’, ‘integralną’, ‘ogólną’ lub ‘holistyczną’ [por. także: Cynarski 2000, 2001, 2002 a]. Także HTMA nazwać możemy **Antropologią Sztuk Walki (Anthropology of Martial Arts – AMA)**. Sytuuje się ona blisko antropologii kulturowej, której zakres penetracji Ziółkowski odnosi do „integralnej jedności idei, norm, zachowań i świata rzeczy”, która interesuje się systemem wartości, symbolami, socjalizacją. W antropologii (nie tylko kulturowej) dostrzegana jest „konieczność – i możliwość – holistycznego spojrzenia na człowieka, które by uwzględniło tak aspekt fizyczny (fizjologiczny), jak i psychiczny i społeczny, tak wymiar diachroniczny, jak synchroniczny. Innymi słowy, jawi się możliwość powstania – na miejsce wielu antropologii *tout court* – jednej, zintegrowanej Nauki o Człowieku” [Ziółkowski 1986]. Podobne rozumienie antro-

pologii przedstawiają (w wywiadzie dla GW) organizatorzy Kongresu „Antropologia 2000”, reprezentujący Atlanto-Euro-Śródziemnomorską Akademię Medyczną w Sofii. Władimir Boziłow stwierdza, że w obszarze zainteresowań znajdują się: sfera duchowa człowieka, wszelkie zjawiska mentalne i socjalne, zachodzące równocześnie z przemianami biologiczno-zdrowotnymi. Veneslav Bossnev dodaje, że w badaniach dotyczących grup ludzkich podejście holistyczne jest koniecznością. Podobnie jak socjologia kultury fizycznej i antropologia sportu, AMA wpisuje się w obszar tego typu naukowych refleksji i całościowych (systemowych) ujęć.

Natomiast amerykańska hoplogia (*hoplogology*) jest bardziej nauką o broni i zespołem ujęć z perspektywy (jedynie) postboasowskiej antropologii kulturowej i historii. Jak podają na stronach internetowych International Hopology Society kontynuatorzy badań Sir Richarda F. Burtona (1821–1890) i D. F. Draegera (1922–1982): „Evolution, predatory and affective behavior and the use of weapon are the basis for the three axioms of hopology”. Historia i ewolucja broni i zbroi, walka i użycie broni to tylko niektóre aspekty HTMA lub AMA. Cele i metody dalekowschodnich sztuk walki jako systemów samorealizacji, transgresji i transcendencji, medytacji i ascezy, znacznie wykraczają poza zakreślony przez hopologów zewnętrzny, fizyczny wymiar. Zapraszamy jednak hopologów do ewentualnej polemiki.

Ponadto dopiero nauki o kulturze fizycznej dostrzegają osobę człowieka zarówno w jego cielesności i w wymiarach humanistycznych. Historyk lub antropolog kulturowy nie zawsze jest kompetentny w zakresie teorii treningu lub zasad biomechaniki, fizjologii wysiłku i psychologii walki. Najlepsze wyniki powinna więc przynieść współpraca humanistów i antropologów różnych specjalności, orientalistów i przedstawicieli nauk o sporcie, socjologów i ekspertów – praktyków. Taka współpraca o zasięgu międzynarodowym została już podjęta i przynosi pierwsze efekty.

Staż i symposium DDBV w Monachium

W terminie 2.–9.02.2003 W. J. Cynarski uczestniczył w metodyczno-szkoleniowym i naukowo-badawczym stażu DDBV w Monachium, praktykując w Centralnym Dōjō (*hombu*) mistrza Lothara Siebera. Program obejmował zarówno prowadzenie zajęć w różnych grupach wiekowych i zaawansowania, oraz własny trening jūjutsu, karate, kobudō (druga forma *sai*) i iaidō. Stosowano różne metody treningu (ćwiczenia na ciężkim worku i ćwiczenia siłowe ze sprzętem, trening na manekinie, nauczanie taktyki walki i samoobrony, ćwiczenie *kata* itd.). Większą część szkolenia poprowadził ośobiście L. Sieber, pozostałe – H. Sieber, D. Drexler i W. J. Cynarski. Szkolenie obejmowało nauczanie technik *zendō karate*, *yōshin-ryū jūjutsu* i form *katori shiontō-ryū*. Uzupełnieniem były wykłady i pokazy – np. dotyczące szermierki *shinkendō*, przeprowadzone przez P. Falbera, ucznia T. Obaty.

Poza matą miała miejsce krytyczna analiza najnowszej literatury specjalistycznej i dyskusje o aktualnej sytuacji w organizacjach Idōkanu (IEI, SIP). Pani Hannelore Sieber (8 dan) zdała relację z faktu zatwierdzenia (efekt dwuletnich starań) nowego statutu DDBV e.V. Z kolei *shihan* Sieber (10 dan) zalecił Cynarskiemu (5 dan¹) – swemu polskiemu uczniowi – organizacyjną niezależność i samodzielność, co odpowiada tradycyjnemu *menkyo kaiden* (licencji potwierdzającej opanowanie całego systemu), oraz zaakceptował jego koncepcję programu „idōkan yōshin-ryū budō”. To znaczący fakt dla historii Idōkanu i polskiego środowiska sztuk walki. Wspólny system nauczania koherentnych i komplementarnych sztuk walki w SIP został oficjalnie uznany. Obejmuje on siedem dziedzin – metod: jūjutsu, karate, kenjutsu, kobudō, iaidō, aikijutsu i idō. Idea ta dojrzała w toku wieloletnich studiów praktycznych i teoretycznych [Krowiak 1992; Cynarski 1992, 1997 a, b].

¹ W. J. Cynarski posiada stopnie równe lub wyższe *ni* – najwyższemu stopniowi technicznemu – w kilku odmianach sztuk walki. Podczas stażu zdał egzamin na 3 dan w iaidō – japońskiej sztuce dobywania miecza – stając się posiadaczem jednego z najwyższych stopni w Polsce w tej tradycyjnej sztuce walki. (Red.)

Podczas sympozjum dotyczącego badań, ich wyników i publikacji, zainteresowanie publikacjami w naszym interdyscyplinarnym IRK-MC wyrazili ekonomista F. Uebrück (4 dan), prawnik dr U. Dieköter (2 dan), bioinformatyk dr Th. Busl (5 dan) i D. Drexler (5 dan), redaktor naczelny „Budo-Info”. Oczywiście sam doc. Sieber już od II tomu obecny jest na tychże łamach [Sieber 2001]. W dyskusjach rozpatrywano rolę i wzór osobowy *sensei*, osobowość *budōka*, zagadnienia współczesnego ruchu sztuk walki, a także relacje japońskiego dziedzictwa do „europejskości”.

Do wyjątkowego spotkania doszło w małej miejscowości Paunzhausen (8. lutego), w domu dr. dr. Svena R. Hooge. Udziałem H. i L. Sieberów, Cynarskiego i państwa Hooge był swego rodzaju „szczyt DDBV”. Jego częścią artystyczną były demonstracje (właściwie koncert) gry na perkusji jazzmana S. Hooge i prezentacja obrazów tego wszechstronnego człowieka sztuki, *budōka* i artysty, a także naukowca. Tematem obrazów pana Hooge jest historia, protest przeciwko wojnie, muzyka, sport i sztuki walki (impresjonizm i symbolizm).

Państwo Sieberowie, dr dr Hooge i dr Cynarski podczas obrad w Paunzhausen
Fot. S. R. Hooge

To nieformalne sympozjum dotyczyło zagadnień teorii treningu sztuk walki – rozwijania dynamiki wykonywanych technik, unikania kontuzji w karate, budowy właściwej struktury mięśni białych i czerwonych, roli talentu w osiągnięciu mistrzostwa technicznego w sztukach walki, roli medytacji. Dr dr Hooge² jest zainteresowany bliską współpracą naukową. Deklarował chęć udziału w organizowanej w Rzeszowie I Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Humanistyczna teoria sztuk i sportów walki – koncepcje i problemy”, a także przekazał kilkanaście tekstów do „IRK-MC”.

Dyskusje dotyczyły także problemów sztuki, kultury europejskiej, polityki i globalnych zagrożeń. Gospodarz dworku w Paunzhausen bardzo pochlebnie wyrażał się o książce *Proces globalizacji* [Cynarski 2002b], otrzymanej od jej autora. Hooge szczególnie interesuje się polską grafiką i związkami kulturowymi między Polską a Niemcami [Hooge 2003]. Może to wynikać z pochodzenia jego rodziny z Prus, z tym, że korzenie swego rodu (de Hooge) upatruje on w Niemczech.

Jak zawsze była okazja do odwiedzenia biblioteki w Instytucie Sportu na terenie Centrum Olimpijskiego i kwerendy kilku innych bibliotek, aby zapoznać się z nową literaturą w dziedzinie nauk o sporcie i z publikacjami dotyczącymi dalekowschodnich sztuk walki (dsw). Niestety, nie doszło do uzgodnionego wcześniej spotkania z K. Weisem – kierownikiem zakładu socjologii

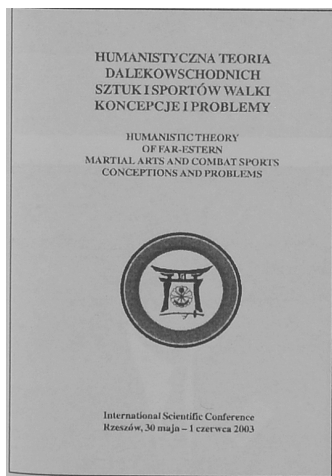
² Posiadacz doktoratów z historii sztuki i antropologii kulturowej; aktualnie jest w trakcie procedur trzeciego doktoratu i habilitacji – z nauk o sporcie.

sportu na Uniwersytecie w Monachium – który miał dokonać z Cynarskim konkretnych uzgodnień dotyczących wspólnego programu badań zastosowania medytacji w treningu dsw lub treningu sportowym.

Na zdjęciu – prof. dr Kurt Weis (TU München) proponuje wspólne badania, Wiedeń, maj 2001
Fot. K. Obodyński

Obraz znakomitej współpracy polsko-niemieckiej dopełnia akces profesorów M. von Salderna i H. Kogela do Komitetu Naukowego wspomnianej wyżej rzeszowskiej konferencji, jak również do Rady Naukowej naszego pisma. Chęć współpracy deklarują ponadto dr Wolters, prof. Kernspecht, duński naukowiec niemieckiego pochodzenia prof. Eichberg, austriacki lider EJJU dr Czerwenka-Wenkstetten i inni eksperci wysokiej rangi.

Zeszyt z materiałami konferencyjnymi zawiera m.in. list od dr. Rolanda J. Maroteaux (WTMF, France).

Organizatorzy otrzymali także listy od prof. dr hab. Ewarysta Jaskólskiego (AWF Wrocław)³ i dr hab. med. Mariusza Łapińskiego, byłego Ministra Zdrowia RP i stałego sympatyka karate oraz japońskiej kultury.

Materiały konferencyjne – abstrakty i program (oprac. WJC i KO)

W stolicy Bawarii dyskutowano nad projektem realizowanych już badań: Projekt 1. **Interdyscyplinarne, wieloaspektowe badania fenomenu sztuk walki** (kierownik projektu W. J. Cynarski). Tematy badawcze: 1.1. Teoretyczne i metodyczne studia azjatyckich sztuk walki – badania międzynarodowe (W. J. Cynarski, K. Obodyński, L. Sieber); 1.2. Badania systemowe wielowymiarowego fenomenu dsw (W. J. Cynarski, S. R. Hooge, A. Litwiniuk); 1.3. Socjologia

³ Poniżej publikujemy pełny tekst listu tego znakomitego eksperta jūdō i innych sztuk i sportów walki.

dsw – europejskie badania porównawcze (W. J. Cynarski, K. Obodyński, M. Buchhold, M. Ďuriček), 1.4. Teoria treningu dsw – wskazania metodyczne i metodologiczne (W. J. Cynarski, K. Obodyński, L. Sieber); 1.5. Historia i ewolucja japońskiego budō (L. Sieber, W. J. Cynarski, S. R. Hooge). Dojdzie do tego (prawdopodobnie) współpraca z prof. H. Eichbergiem (Dania) w zakresie projektu „Movement cultures: Cross-cultural studies in body anthropology”.

Należy także uwzględnić wcześniejszą naukowo-badawczą współpracę międzynarodową, którą w latach 1997-2003 realizował W. J. Cynarski. Partnerami byli: KATHO-RENO, Torhout (Belgia); DDBV e.V., Monachium; IMAF, Tokio (Japonia); prof. M. von Saldern (U. Lüneburg, Niemcy); dr Czerwenka-Wenkstetten (U. Wiedeński); oraz (m.in.) M. Buchhold, S. R. Hooge, H. Kogel (Niemcy), R. J. Maroteaux (Francja), C. Laiber (Rumunia), D. Schmidt (Grecja) i O. Horbatyuk (Ukraina). Ponadto ma miejsce współpraca między redakcjami IRK-MC a „Budo-Info” i „Budo International” z Niemiec, „Aiki Goshindo Kaishi” (Francja) i indeksowanym „Journal of Asian Martial Arts” (USA).

Zdjęcia z Kongresu IMAF, Tokio 2000. Fot. W. J. Cynarski

Współpraca krajowa i międzynarodowa

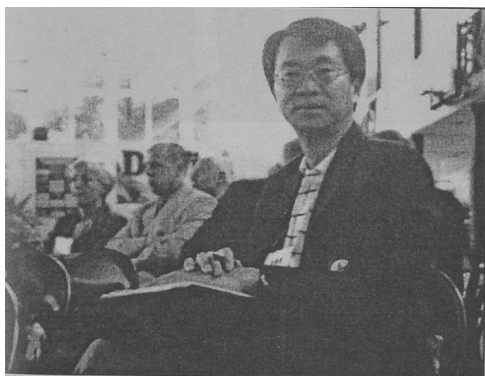
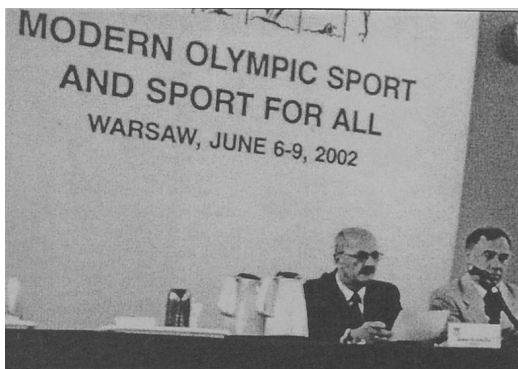
Próby nawiązywania kontaktów naukowych ilustrują zamieszczone niżej zdjęcia (ze zbiorów autorów).

- Z dr Hajime Hirai, Shiga University (Wiedeń 2002).
- Dr hab. R. M. Kalina, prof. AWF w Warszawie, prowadzący sesję podczas warszawskiego kongresu. Prof. Kalina jest twórcą ogólnej teorii sportów walki.
- Tamże, Kenny Chow, University in Kowloon (Warszawa 2002).

Dr Hajime Hirai pomaga przy tłumaczeniu japońskiej korespondencji. Wiedeń 2002
Fot. K. Obodyński

Prof. Roman Maciej Kalina
prowadzący sesję plenarną podczas
kongresu w Warszawie
Fot. W. J. Cynarski

Prof. Kenny Chow, hala AWF Warszawa
czerwiec 2002. Fot. W. J. Cynarski

W. J. Cynarski (lider *idōkan budō* w Polsce), prof. S. Sterkowicz (nauczyciel koreańskiego *hapkido*) i prof. K. Obodyński (były mistrz Polski w rugby i judoka, 2 dan *jūjutsu*) podczas konferencji w Rzeszowie, maj 2003. Fot. W. Bajorek

Uczestnicy rzeszowskiej konferencji. Fot. E. Wójcikiewicz

Badacze skupieni wokół „Rocznika Naukowego Idō – Ruch dla Kultury / Movement for Culture” podejmują interdyscyplinarną współpracę, czego efektem jest zwłaszcza I Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Humanistyczna teoria sztuk i sportów walki – koncepcje i problemy* (Rzeszów, 30.05–1.06.2003) [Litwiniuk, Cynarski 2003].

Przeszło rok trwały przygotowania do tej pierwszej międzynarodowej konferencji, której celem głównym było dokonanie analizy stanu badań w zakresie humanistycznej teorii sztuk i sportów walki. Ambitnym zamierzeniem, oczywiście na miarę środków i możliwości, było także doprowadzenie do spotkania badaczy z różnych krajów, wymiana doświadczeń i integracja środowiska. Pierwotnie planowano, aby konferencja rozpoczęła się już 29. maja a zakończyła 1. czerwca – przewidywano pokazy mistrzów sztuk walki: posiadacza 10 dan w karate i jujutsu, pana Lothara Siebera z Niemiec, prof. S. Sterkowicza 6 dan, reprezentacji SIP i mistrzyni świata ITKF M. Niewczas. Jednakże, wobec nie otrzymania dotacji z KBN, *ograniczono rozmiary imprezy*.

Organizatorami konferencji były zasadniczo dwie instytucje: Instytut Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego Uniwersytetu Rzeszowskiego i Podkarpackie Towarzystwo Naukowe Kultury Fizycznej w Rzeszowie. Logo zostało użyczone przez SIP. Komitet Naukowy tworzyli: Kazimierz Obodyński (przewodniczący), Andrzej Szyszko-Bohusz, Jerzy Kosiewicz, Matthias von Saldern, Helmut Kogel, Roman Maciej Kalina, Andrzej Dąbrowski, Zbigniew Bujak, Artur Litwiniuk i Wojciech J. Cynarski (przewodniczący Komitetu Organizacyjnego). Przy organizacji konferencji aktywnie pracowali zwłaszcza Paweł Świder i Krzysztof Warchoń (IWFiz UR).

Udział czynny zgłosiło 46 uczestników z 9 krajów (Białorusi, Chorwacji, Francji, Japonii, Niemiec, Polski, Słowacji i Ukrainy). Reprezentowali 8 uniwersytetów, 4 Akademie Wychowania Fizycznego i 4 inne uczelnie oraz takie instytucje, jak: EASS – Wiedeń, Instytut Sportu – Warszawa, IMAF – Tokio, Association Ving Tsun – Hongkong, UNGDA – Avignon, DDBV – Monachium, PZJ – Warszawa, PZJJ – Katowice, PZKT – Łódź, Stowarzyszenie Idokan Polska – Rzeszów. Wśród uczestników znaleźli się przedstawiciele różnych odmian dalekowschodnich sztuk walki i sportów walki: chińskich – *ving tsun kung-*

fu⁴; filipińskich – eskrima i kalaki; japońskich – aikijutsu, aikidō (2 style), iaidō, jūdō, jūjutsu (2 style), karate (3 style), kobudō; koreańskich – hapkido, taekwondo; a także kick-boxingu, szermierki i zapasów. Udział w forum sztuk walki zapisali: wspomniany wyżej L. Sieber (10 dan), posiadacze 6 dan – S. Sterkowicz (kierownik Zakładu Sportów Walki AWF Kraków), W. Błach (trener kadry olimpijskiej jūdo), Z. Bujak (trener kadry taekwondo ITF), S. R. Hooge (lider stylu tekatanado), 5 dan – Z. Liszkiewicz, 4 dan – J. Skurska, ... Nie wszyscy studenci wiedzą, że także ich profesorowie: M. von Saldern, H. Kogel, A. Szyszko-Bohusz, K. Obodyński i J. Kosiewicz, posiadają stopnie mistrzowskie w karate lub jūjutsu. Spotkali się teoretycy i praktycy (co często idzie w parze, jak w przypadku znakomitego eksperta szermierki Zbigniewa Czajkowskiego), doświadczeni trenerzy – jak B. Budziaszek (UR), a także ludzie młodzi – nauczyciele akademicki, zawodnicy i studenci.

30. maja przewidziano projekcję unikalnego filmu o japońskiej szermierce, przysłanego przez *sensei* H. Iwasa (7 dan). Jego bohaterem jest uhonorowany najwyższym tytułem w japońskim budō – *meijin* – urodzony w 1904 r. mistrz Katsuo Yamaguchi (10 dan iaidō). Miało miejsce zebranie Redakcji i Kolegium Naukowego „Rocznika Naukowego Idō – Ruch dla Kultury / Movement for Culture”, którego głównym celem było nadanie temu pismu bardziej międzynarodowego charakteru. Do bliższej współpracy zostali zaproszeni m.in. profesorowie S. Sato (Japonia), H. Kogel i M. von Saldern (Niemcy), J. Kalashnikov (Rosja), M. Ďuriček (Słowacja), a także W. Lukiewicz (Białoruś) i R. J. Maroteaux (Francja).

Drugiego dnia przy pełnej auli IWFiz (ok. 100 osób – pracowników naukowych, a także studentów) rozpoczęły się sesje tematyczne, których zaplanowano sześć i przewidziano 40 referatów. Ponadto Roland J. Maroteaux i Ewaryst Jaskólski przestali listy do uczestników konferencji, co zostało opublikowane⁵, a za nieobecnych referentów dodano dwa dodatkowe wystąpienia. Daje to łącznie 46 wypowiedzi, nie licząc głosów w dyskusji.

Z wybranych tekstów spośród nadesłanych w odpowiednim czasie artykułów powstała praca monograficzna [Cynarski, Obodyński 2003], wysoko oceniona przez prof. Jerzego Kosiewicza, wydana przed konferencją. Opublikowano także abstrakty wszystkich referatów zakwalifikowanych do wygłoszenia podczas konferencji (w językach konferencji – polskim i angielskim). Toteż decyzją Komitetu Naukowego z prezentacji niektórych prac (opublikowanych w książce) zrezygnowano na rzecz dyskusji. K. Obodyński wystąpił z pierwszym referatem: *Podstawy teoretyczne humanistycznej nauki o sztukach walki*. Następnie swą najbardziej oryginalną (obok „pakietu rytmu” Svena R. Hooge) Teorię Nieśmiertelności Genetycznej w relacji do pedagogiki holistycznej i dalekowschodnich sztuk walki – przedstawił prof. Szyszko-Bohusz (AWF Kraków). Krakowski profesor stwierdził konieczność większego akcentowania etyki w edukacji nauczycieli kultury fizycznej, a tym bardziej instruktorów i osób ćwiczących sztuki walki. Cynarski przedstawił aktualny *Stan badań humanistycznej teorii dalekowschodnich sztuk walki*, zwracając uwagę na wkład obecnych na sali badaczy. Sterkowicz przeanalizował wpływ sprawności specjalnej na pozycję społeczną w grupie hapkido. Ożywioną dyskusję wzbudził referat J. Skurskiej (UL), dotyczący analizy struktury walki sportowej w karate, wiążąc doświadczenia z pracy sędziowskiej i trenerskiej z teorią. Niezwykle interesującą polemikę przeprowadzili J. Kosiewicz i S. Sterkowicz nt. relacji między koncepcją aleatoryzmu (kompozycja elementów stałych i przypadkowych) a planem taktycznym zawodnika.

Następnie Jerzy Kosiewicz (AWF Warszawa) zabrał głos jako wiceprezydent EASS, informując m.in. o rozpoczętych badaniach międzynarodowych w zakresie socjologii sztuk

⁴ Ponadto na plakacie konferencji (autorstwa Jerzego Kulasy) został pokazany mistrz *taiji quan* Chen Xiaowang.

⁵ List dr. Maroteaux (8 dan) został wydrukowany w materiałach konferencyjnych, zaś list prof. Jaskólskiego – odczytany w trakcie pierwszej sesji.

walki. Kolejne referaty, dotyczące różnych aspektów aikidō, przedstawili A. Litwiniuk (ZWWF Biała Podlaska) i A. Mroczkowski (PZSZ Koło). A. Smoleń (AWF Warszawa) porównał perspektywy – prakseologiczną i etyczną sztuk walki. W gorącej dyskusji odnotowano kilkadziesiąt głosów. Dyskutowano o różnych aspektach samoobrony i walki, nt. terminologii i definiowaniu pojęć, o eliminowaniu czynnika egoistycznego na rzecz orientacji prospołecznej. Prof. Szyszko-Bohusz zwrócił uwagę, że skoro „rzeczywistość jest holistyczna”, należy badać ją i interpretować interdyscyplinarnie. „Nie można szufladkować dziedzin nauki”. Toteż tak właśnie, od teorii treningu po refleksje filozoficzne i ich implikacje pedagogiczne, realizowano – według zamierzenia organizatorów – całą imprezę.

Pomimo że do Rzeszowa przybyli prawie wszyscy badacze sztuk walki, sportów walki, dalekowschodnich systemów medytacyjnych i samorealizacyjnych z Polski i krajów sąsiednich, trzeba jednak stwierdzić, że nie udało się doprowadzić do światowego kongresu humanistycznej teorii sztuk walki. Jeżeli konferencja będzie organizowana w paroletnim cyklu, to może już na następną przyjadą goście także z Dalekiego Wschodu i innych kontynentów. Dokonano analizy stanu badań w zakresie humanistycznej teorii sztuk i sportów walki, a także wytyczono jej dalsze perspektywy. Doprowadzenie do spotkania badaczy z różnych krajów, wymiana doświadczeń i integracja środowiska teoretyków i praktyków, skupionych dotąd wokół pojedynczych liderów, zakładów sportów walki, różnych związków lub stowarzyszeń oraz Redkcji IRK-MC, stanowiła tutaj ważny cel, który w dużym stopniu udało się zrealizować. Merytorycznie obrady stały na bardzo wysokim poziomie. Udział znakomitych specjalistów zapewnił pozytywnie spędzony czas, co jest sukcesem zarówno uczestników i organizatorów opisanej tu konferencji. Uczestnicy otrzymali polsko-angielskie certyfikaty udziału.

Wspomniany wyżej projekt międzynarodowych badań komplementarno-porównawczych „Wartości i wzory kulturowe w sporcie” koordynuje prof. dr hab. Jerzy Kosiewicz. Natomiast kierownikiem siódmego tematu szczegółowego projektu: „Problem obecności w Europie wzorów i wartości kultury fizycznej pochodzących z Dalekiego Wschodu” jest dr hab. Kazimierz Obodyński, prof. UR. W badaniach uczestniczą ponadto prof. S. Tokarski (ZKP PAN) i dr W. J. Cynarski. Zakończony został już pierwszy etap badań (maj – grudzień 2003).

Autorzy planują przeprowadzenie w 2004 r. badań psychologicznych w środowisku osób ćwiczących aikidō, jūjutsu, karate i taekwondo. Okazją do prezentacji wyników badań i pozyskania współpracowników – osób zainteresowanych dsw – będzie udział w następnych krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Niekiedy potencjalnych sprzymierzeńców udaje się spotkać wręcz przypadkowo, lub może nie dzieje się przypadkowo, jak twierdzi prof. A. Szyszko-Bohusz. Podczas sympozjum poświęconego społecznemu wymiarowi sportu „problem społeczno-kulturowego fenomenu sztuk walki stał się głównym punktem dyskusji – na temat tegoż fragmentu dalekowschodniej kultury wypowiedzieli się profesorowie A. Szyszko-Bohusz, J. Kosiewicz, A. Pawłucki, K. Chromiński, Z. Łyko i J. Lipiec” [Cynarski 2003].

W maju 2003 r. doszło do spotkania W. J. Cynarskiego z Jackiem Wolkim, wykładowcą j. angielskiego z WSiZ w Rzeszowie⁶, co miało miejsce w Pracowni Sztuk i Sportów Walki IWFIZ UR. Ten niezwykle ciekawy człowiek jet pionierem karate (shōtōkan) w Rzeszowie. Jest także twórcą potwierdzonej w drodze eksperymentów metody pn. ‘Technika rezonansowa nabywania języka angielskiego’. Jak twierdzi mgr Wolk, technika rezonansowa potwierdza teorię rezonansu morficznego Sheldrake’a oraz jego

⁶ J. Wolk jest autorem m.in. (1992) *Słownika zero języka angielskiego / Zero dictionary of English*, Rzeszów.

śmiało poglądy, że język jest nabywany dzięki rezonansowi morficznemu z użytkownikami języka w przeszłości. J. Wołk jest także zainteresowany współpracą naukową w zakresie badań dsw.

Konkluzja

Rok 2003 był bardzo szczęśliwy dla Humanistycznej Teorii Sztuk Walki. Postępuje współpraca międzynarodowa, co dotyczy badań naukowych, jak też akcesu kilkunastu badaczy do Rady Redakcyjnej i Rady Naukowej „IRK-MC”. Można spodziewać się, że następną międzynarodową konferencja (2006?) będzie spotkaniem o jeszcze szerszym zasięgu i większym międzynarodowym rezonansie.

Conclusion

The year 2003 was very happy for Humanistic Theory of Martial Arts. International cooperation, concerning scientific research as well as accepting a few researchers as members of the Editorial Board and the Scientific Board “IRK-MC”, is developing. It can be expected, that the next international conference (2006?) will be the meeting with yet wider range and larger international resonance.

BIBLIOGRAFIA

1. Cynarski W. J. (1992), *I Kurs Aikibudō, Kobudō i Jijutsu. Kraków – 1992*, „Wojownik”, nr 3, s. 29.
2. Cynarski W. J. (1997 a), *Idōkan budō – Idōkan Polska*, „Karate – KungFu”, Kraków, nr 1, s. 34–36.
3. Cynarski W. J. (1997 b), *Idōkan budō – kompletne budō*, „Karate – KungFu”, nr 2, s. 36–37.
4. Cynarski W. J. (2000), *W kierunku nowej, humanistycznej nauki o człowieku. Antropologia psychosferycznego postępu*, „Rocznik Naukowy Idō – Ruch dla Kultury”, t. I, s. 99–103.
5. Cynarski W. J. (2001), *W kierunku antropologii integralnej. Propozycja systemowej syntezy w nauce o człowieku*, „Rocznik Naukowy Idō – Ruch dla Kultury”, t. II, s. 121–132.
6. Cynarski W. J. (2002 a), *W kierunku antropologii sztuk walki* [w:] Dziubiński Z. [red.], *Antropologia sportu*, SALOS RP, Warszawa, s. 368–386.
7. Cynarski W. J. (2002 b), *Proces globalizacji. Dialog kultur czy konflikt wartości?*, Instytut Europejskich Studiów Społecznych w Rzeszowie, Rzeszów.
8. Cynarski W. J. (2003), *Społeczny wymiar sportu – interdyscyplinarne sympozjum*, „Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne”, 2003, nr 12, s. 44.
9. Cynarski W. J., Obodyński K. [red.] (2003), *Humanistyczna teoria sztuk i sportów walki – koncepcje i problemy*, Wyd. UR, Rzeszów.
10. Hooge S. R. (2003), *Pakiet rytmu. Rytm jako „inicjator” w trzech dziedzinach sztuki. Rytm jako światowy język* [w:] Cynarski W. J., Obodyński K. [red.], *Humanistyczna teoria sztuk i sportów walki – koncepcje i problemy*, Wyd. UR, Rzeszów 2003, s. 143–149.
11. Krowiak D. (1992), *Nauczyłem się samodyscypliny. Rozmowa z Wojciechem J. Cynarskim, przewodniczącym Polskiej Unii Kobudo i Aikibudo, instruktorem ju-jutsu i Aikibudo*, „A-Z”, Rzeszów, nr 254 (z 30.12.1992), s. 10.
12. Litwiniuk A., Cynarski W. J. (2003), *Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Humanistic Theory of Far-Eastern Martial Arts and Combat Sports – Conceptions and Problems” (Humanistyczna teoria daleko-wschodnich sztuk i sportów walki – koncepcje i problemy) Rzeszów, 30 maja – 1 czerwca 2003 r.*, „Rocznik Naukowy ZWWF w Białej Podlaskiej”, t. X, s. 295–296.
13. Sieber L. (2001), *Charakterystyka idōkan karate*, „Rocznik Naukowy Idō – Ruch dla Kultury/ Movement for Culture”, t. II, s. 26–27.
14. Ziółkowski J. (1986), *Antropologia kulturowa i społeczna*, „Przegląd Antropologiczny”, (Poznań 1988), t. 52, nr 1–2, s. 35–54.